

Jaroslav J. Alt
Posudek bakalářské práce Zuzany Frébortové
Figurální tvorba Egona Schieleho a jeho výtvarné techniky

FHS UK

2023

Téma práce si vybrala studentka sama. Osobně jsem měl zpočátku obavy, že vzhledem k tomu, že Schieleho dílo je pro svou kvalitu a atraktivnost již nescísněkrát zpracováno, bude ne úplně snadné se na něj podívat z trochu jiného úhlu pohledu a vyhnout se tak formě pouhé komparace již publikovaných textů. Právě z tohoto důvodu jsme se se studentkou dohodli, že základem práce bude její seznámení se s dílem Egona Schieleho fyzicky, v místech jeho prezentace. Nabízely se především dvě rozsáhlejší expozice. První v Schieleho centru v Českém Krumlově, druhé v Muzeu Leopoldových ve Vídni.

Považuji za naprosto nutné, aby si studenti, věnující se ve svých pracech tématům v oblasti výtvarných umění, měli možnost prohlédnout si díla v jejich fyzické podobě, doslova si je vizuálně „ohmatat“. Jen tak je možné si uvědomit, že i dvourozměrný obraz představuje též svůj třetí rozměr v podobě hmotné podložky a vybudování stratigrafické strukturální hodnoty různými nástroji zpracovávané barevné vrstvy. Navíc, teprve při vnímání reálného uměleckého díla si člověk uvědomí i jeho reálné rozměry. Tento způsob vnímání díla reprodukce či monitor nemůže nahradit. Jsem rád, že se studentka vydala do Vídně, kde je na výstavě *Videň 1900 Úsvit moderny (WIEN 1900 Aufbruch in die Moderne)* v Muzeu Leopoldových vystavena jejich vlastní sbírka Schieleho obrazů a kreseb, navíc rozšířená o četné zápůjčky. V souvislosti z prací navštívila i sbírku muzea Albertina, expozici *Schiele a jeho následovníci* v Albertina Modern a výstavu *1796-1918: Umění dlouhého století* ve Veletržním paláci NG v Praze. Škoda, že již nestihla návštěvu Schieleho centra v Českém Krumlově.

Musím konstatovat, že studentka pracovala samostatně, bohužel, zvláště ve finále, odevzdávala dílčí části práce skutečně na poslední chvíli.

Vzhledem k zadání práce, která se ve své praktické části věnuje Schieleho malířským a kreslířským technikám si studentka vybrala díla, která ji osobně nejvíce oslovila. Z hlediska metodiky postupuje studentka ve své práci systematicky, v rozumné a dostatečné míře se věnuje životu Egona Schieleho i zasazení jeho tvorby do širšího historického kontextu. Zvláště si pak všímá, v rámci hledání inspiračních zdrojů, jeho zvýšeného zájmu o patologické proměny lidského těla, ale i myslí. Ve své práci zohledňuje Schieleho hlavní témata, kterými jsou portrét (včetně autoportrétu), lidská figura, ale též i krajina. V této souvislosti, v obecnější rovině, charakterizuje jeho výtvarné techniky a technologie. Neopomíná ani podložky, které jsou velmi důležitou součástí postupného budování malířského a kreslířského díla. Zde mám drobnou připomínku k obecné charakteristice techniky olejomalby jako takové. I když zde studentka uvádí zdroj, ze kterého čerpala, konstatování, že „*Tato technika využívá olejové barvy, které se smíchávají s médii, které slouží jako ředidlo a pojivo*“ (str. 22, pozn. 48), je nepřesné a poněkud zavádějící. Je to příklad, kdy je třeba ověřovat si získané informace z více zdrojů.

V páté kapitole práce se studentka zabývá podrobnějším rozbohem některých vybraných Schieleho děl. Soustředí se především na autoportréty a ženy. Jak jsme se při konzultacích se studentkou dohodli, v těchto rozborech, co se týká techniky, technologie i práce s barevnou hmotou, si všímá především vztahu kresebné linie a barevné skvrny. Dále pak i způsobu práce v rámci využití vrstev podmalby, jako základního barevného konceptu, dále finalizovaného postupným nanášením krycích a polotransparentních barevných vrstev. V neposlední řadě se studentka zabývá i základní konstrukčně-kresebnou morfologií výtvarného zpracování lidské

figury. Myslím, že se tohoto úkolu studentka zhostila poměrně dobře. Ve svých vlastních rozborech se často opírá o odpovídající literaturu. V této souvislosti bych rád, aby v rámci obhajoby podrobněji popsala Schieleho malířský postup na příkladu nedokončeného obrazu z roku 1918 *Milenci III (alt. Muž a žena II)*,

V šesté kapitole stručně zmiňuje i problematiku nepříliš disciplinovaných technologických postupů, které Schiele v malbě praktikoval a které v sobě skrývají potenciál její degradace.

Musím konstatovat, že přes určitou neobratnost prvních částí práce, které mi studentka předkládala a do kterých jsem musel výrazně zasahovat, se její projev v průběhu práce poměrně kultivoval. Studentka většinu obrazů v navštívených expozicích sama fotograficky dokumentovala. Evidentně všechny navštívené expozice velmi pozorně prošla.

Text práce je doprovázen odpovídajícím způsobem řazenými obrázky, použitá literatura je dostatečná, práce s poznámkovým aparátem je na velmi dobré úrovni.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm **velmi dobře**.

Jaroslav J. Alt

V Trstěnici dne 31. 8. 2023